

δευτέρου παιδιού του ο πατέρας έδωσε την παραι- τηση του από το στρατό και πήγε με τη φαιλιά του να ζήσουν σ' ένα χωριό πολύ κοντά με το Μιτσένσα.

Έκει περνούσαν τα παιδικά του Ίβάν χρόνια σε μιάν ευτυχισμένη μοναξιά και λευτεριά. Ακολου- θούσε από το πρωί ως το βράδι τους κυνηγούς, έτρε- χε στους κάμπους ακούγοντας με τη θέρη και τη δίψα της νιότης και της Ζωής που πλημμυρούσαν μέσα του κάθε στιγμή.

Λίγο λίγο τα μάτια της ψυχής του έρχισαν να χαϊρεύονται κάποιο μεγάλο ζώπνημα, μια κατά- χτηση, που άπλώνονταν μέσα του άρχα και που τον έκανε να προσέχη και στο παραμικρό κελεύδισμα πουλιού και να σαστίζει και στο πιο άναλαφο φυλ- λουμομόρισμα.

Τα χρυσά λειβάδια με τα στάχυα και τα δάση με τις βλάργυρες λεύκες, που άπλώνονταν ως άπέραν- τη θάλασσα μπροστά του, άρχισαν να τον δένουν με μιά βαθιά Άγάπη, από κείνες που κυβερνάνε ολά- κερη τη Ζωή μας, με τη Φύση.

Τέλειος χαρακτήρας, ύπόφερε με θυσία τις κακοτροπίες του πατέρα του και τις γκρίνιες της μάνας του. Ωφελήθηκε αληθινα από τους δασκά- λους, που η οικογένειά του τού παρνε - όπως κάρανε τότες όλες οι καλές οικογένειες στη Ρουσία φέρνον- τας δασκάλους για τα παιδιά ιδίως από τη Γαλλία και την Ίταλία. Στα 1817 η οικογένειά του πήγε στη Μόσκα κι ο Ίβάν μπήκε έσωτερικός σ' ένα σχολιό για να εξακολουθήση άργότερα τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο. Στα 1833 πήγε στην Πε- τρούπολη όπου πέθανε ο πατέρας του. Από τότες ο Ίβάν κι ο άδερφός του βόσκονταν σ' ένα άδιά- κοπο μαρτύριο με τ' άβάσταχτα νεύρα της ιδιότρο- πης μάνας τους.

Αφού έδωσε τις άπολυτήριες ζήτησές του (1837) τον άλλο χρόνο ο Ίβάν, όπως εΐτανε μόδα τότες σε όλα τα παιδιά της άριστοκρατίας, πήγε στη Γερμα- νία να τελειοποιήση τις σπουδές του. Η φιλοσοφία τον τραβούσε και σπουδάζε με πάθος το Χέγκελ. Περισσότερο όμως τον τραβούσαν ο ξένος πολιτισμός, που η πατρίδα του όλοτελα στερούσαν.

Στα 1841 γύρισε στην Πετρούπολη για τις δι- δαχτορικές ζήτησες, μα άλλαζε γνώμη και μπήκε υπάλληλος στο Ύπουργείο των Έσωτερικών. Από τότες άρχίζουσε τα πρώτα γραφήματα του Τουργκέ- νιεφ. Δημοσίεψε πρώτα δυό τραγούδια που του κέρ-

δισαν τη φιλία και την εκτίμηση του μεγάλου κρι- τικού Μπιελεύσκι, που η γνώμη του εΐτανε νόμος για τη Ρουσία τότες. ΈξΗΣε στην Πετρούπολη ίσαμε τα 1847 γράφοντας στίχους και δίνοντας φιλίες με πολ- λούς καλλιτέχνης. Βόσκονταν στην εποχή την κρι- σιμη, που κάθε μεγάλο πνεύμα έρχεται στις άρχές, όταν η ψυχή μας, που δέν έχει βρη ακόμα το δικό της δρόμο φέρνη ολόγυρα άνησυχη τη ματιά, άχόρτα- στη, διψασμένη, έτοιμη να δρηθήση, να φτερουγίση προς το δικό της κόσμο τον άπέραντο, που λίγο-λίγο αρχίζει να ξεσκεπάζεται.

Στην εποχή που πλημμυρισμένοι από ζωή και νεότη νεώθουμε μέσα μας να χτυπάνε τα φτερά του πνεύματος.

Στα 1847 έγραψε μερικά δηγηματάκια ύπο- γράφοντας τα με τα δυό γράμματα Τ. Α.

Τα δεχτήκανε μ' ένθουσιασμό κι ολος ο κόσμος έρχισε να ρωτάει ποιός είν' αυτός που κρύβεται: πί- σω από το τα δυό ψηφία. Λίγο κατόπι έφυγε για τη Γερμανία και εξακολούθησε να δημοσιέθη χωριά- τικες ιστορίες με τον τίτλο: Ιστορίες ενός κυνηγού. Τον τίτλο αυτό διατηρήσανε τα δηγήματά του και κατόπι όταν βγήκανε σε τόμο (1852).

Μ' αυτά τα δηγήματα η δόξα του άπλώθηκε και η φήμη πετώντας άρχισε να σαλπίζει στον κόσμο τη γέννηση ενός μεγάλου Ρούσου συγραφέα.

Το βιβλιό αυτό εΐτανε ένας μεγάλος σταθμός για τη Ρούσικη φιλολογία και για τη Ρούσικη ιστορία.

Η Κυβέρνηση άνησυχούσε μ' αυτόν τον συγγρα- φέα, που άρχισε να της γίνεται έννοητικός, και ζη- τούσε πρόφαση να τον ξεφορτωθί. Και περίσταση δέν άργησε που θΐφερε τέτοια πρόφαση. Ένα γράμ- μα, που ο Τουργκένιεφ έγραψε για το θάνατο του Γκογκολ, γίνηκε άφορμή να τον ξερίσουνε στα χτή- ματά του.

Μα την κατάχτηση, που το βιβλιό έκανε, τίποτα δέν μπορούσε να την αντισκόψη. Και δέν εΐτανε μο- νάχα για τη μεγάλη του φιλολογικήν αξία, μα γιατί φανέρωνε μιά ιδέα πουχε γουμάσει πια στις καρδιές όλων, γιατί την έφερε σε φώς και γιατί μιλούσε σε κείνο το βιβλιό όλη η ψυχή της Ρουσίας.

Η ιδέα αυτή εΐτανε η φρίκη της δουλείας.

Κι' άλλοι συγγραφιάδες σε έργα τους μιλούσαν για την άπανθρωπιά αυτή, μα κανένας σαν τον Τουρ- γκένιεφ δε μ'ε παρουσίασε την ψυχή των δούλων και των χωριάτωνε τόσο φωτεινά και ζωντανά.

Και για τούτο όσο βαθιά είναι η ύποβολή του βιβλιού του γι' αυτήν την ιδέα τόσο και βουβή, κρύ- φια. Καμιά ρητορική. Ο αναγνώστης βλέπει τα πράματα και του χωριάτη την κατάσταση τόσο φωτεινά, που άμέσως και η αίτια του ξανοίγεται.

Κι' έτσι μόνο πιτυχαίνεται μια αληθινή επανά- σταση στις καρδιές: όταν το βιβλιό δέν κυβερνείται παρά από την Τέχνη, πούνα η Άλήθεια.

Σ' αυτό το βιβλιό καθώς θά δητε ο Τουργκέ- νιεφ μ'ε ζουγραφίζει όλα τα πρόσωπα, που άπαντάει στο δρόμο του ένας κυνηγός: μουζίκους, νοικοκυ- ραίους, άριστοκράτες, πλούσιους, καταστραμμένους, φρόνιμους, τρελλούς, δηλαδή όλον τον κόσμο της πα- τριδας του με την πιο θαμαστή λεπτότητα.

Και είναι το βιβλιό αυτό που περισσότερο από κάθε άλλο έφερε την άπολευτέρωση των δούλων.

Στην έξορία του έγραφε λίγο, μα μελετούσε, όσο που επί τέλους του δόθηκε χάρη στα 1854 και ξα- ναγύρισε στη Γερμανία για ν' άναταμόση την οικογι- νεια της τραγουδίστρας Πολίνας Βιαντν, που δέν άφησε πια για πάντα. Από τότε ζούσε πότε στη Βάδη και πότε στο Παρίσι μη πηγαίνοντας παρά σπάνια στην πατρίδα του, όπου ο λαός τον δέχονταν ως πατέρα του.

Όσο κι' αν ζούσε μακριά, τόσο πάντα τα μά- τια του προς την πατρίδα του ύφώνονταν και κάθε σελίδα του γι' αυτή γράφοντανε. Στα 1856 φά- νηκε το πρώτο του ρομάντσο. Ξακολουθούσε να γράφη κι' άλλα ρομάντσα και μέσα σ' ό,τι έγραφε έ- βλεπε κανείς το μεγάλο του πόθο και τη λαχτάρα για την κατάργηση της δουλείας.

Και η μεγάλη αύγη έφτασε στα 1860. Όλος ο λαός άνάπνεψε. Η λευτεριά ξάπλωσε παντού το φώς της.

Αυτή η μέρα, που τόσοι και τόσοι και πριν από τον Τουργκένιεφ άντικρύζανε σαν το μεγαλύτερο δ- νεϊρο.

Τον ίδιο χρόνο έγραψε και το ρομάντσο του «Πα- τέρης και παιδιά», όπου έπλασε το περίφημο πια πρόσωπο του Μπαζαρρό.

Από τότες κυκλοφόρησε και γίνηκε της μόδας μιά παλιέ κι' άφισμένη λέξη: μηδενιστής.

Τέτοιος εΐτανε ο Μπαζαρρό. Ένας επαναστά- τής, που δε σέβεται τίποτα, που δέν πιστέβει σε τίποτα.

Ένας Ρούσος παραγεμισμένος με κακοχωνεμένες γνώσες από τα Γερμανικά Πανεπιστήμια. Ένας

πάρεις έσύ και λογαριαζόμεστε ύστερα έμεις οι άλ- λοι. — Όπου λές, Κώτσιο, περνούσε μια μέρα το παιδί από δω. Λοιπόν άμα τον είδε αυτή πετιέται όζω, ο Γιάννης ήταν προσπερασμένος δέν είδε τίποτα, πετιέ- ται λοιπόν και φωνάζει: τη φιλενάδα της: Μαριώ, τρέξε να ιδείς, πέρασε κείνος.

Γιάν. — Πότε;

Καμ. — Άμ' δέ θυμάσαι λοιπόν; Κείνη τη μέρα...

Σ. — Τι τα θέλετε τώρ' αυτά, αφήστε τα.

Καμ. — Δύριο θάστε στο παγκύρι, βρέ παιδιά, θάνατ κι αυτές, είδα που τοιμάζονταν σήμερα.

δαι. Και τόσα βουά κι άκρογιάλια είν' έτοιμα να τον δεχτούν. Νάχε κείνη τη στιγμή το Ζάχο να τον βοίσει: πήδησε κι αυτός σ' ένα τρεχαντήρι ανε- ρώτητα μ' ένα παιδί ακόμα και μόλα! Το καικι του Ζάχου όμως είχε κινήσει πλαιά. Έρχονται οι σπλάθες της στεργιάς, μελανιάζουν τη θάλασσα: φούσκωσαν τα πανιά του, έγειρε και πάει κόβοντα άσπρον άφρό.

Ο Σύμμος ίσάρισε παννί, άμα ξέφυγε άπ' τα καΐκια, άρπαξε τα κουπιά, μα λιγοθυμάει: τ' ά- γέρι και στάθηκε η καΐκα όρθή, μεγαλόπρεπη.

Όταν ξανόιξε τον κόβο, ο μπότης του δένει δροσερός το πρόσωπο και του άνεμίζει τα μαλλιά. Τα κύματα άνεμίζουν το καικι τραγουδώντα. Νά και τ' άλλο καικι πέρα στο πέλαγο, περιήφανο κι άδιάφορο κοιτάζει να πιάσει τον κόβο. Τόσο μά- κρος τους χωρίζει. Πώς θά λαχταράει ο Καμένος άγγίζοντας την άντικρυνη στεργιά! Τώρα θά στρί- φει τον κόβο, να γίνει άφαντος. Ποιός να τον φτάσει! Μά να! τί κάνει; Γύρισε πίσω!

— Φτού τον κουτό!

Σιμώνει ο Καμένος, περνάει από δίπλα, άπ' τη χαρά του πηδάει.

— Όρτσα, καπετάνιο, φωνάζει στο Σύμμο.

— Τώρα να σου δείξω γώ. Τήρα μόλα. Γύρισε

κι αυτός καταπάνω του. Τον κυνήγησε ως το λι- μάνι. Πάλι πρόλαβε και γύρισε πρώτος κατά το πέ- λαγο ο Καμένος. Μια στιγμή άργότερα ο Σύμμος. Ο κέρας δυνάμωνε κ' έστρωσε, το καικι του πε- τούσε.

Τα δυό καικια λαχταρούνε σκάβοντας τη θάλασ- σα με τις πλώρες. Στις πρώμες τους φυσομανούν τ' άφριά. Οι γυναίκες άναγαλιάζουν βλέποντας τα κα- ίκια να παραβγένουν. Μα ο Καμένος άρχισε να στε- νοχωριέται και χαμογελάει πικρά.

— Θέλει να μ'ε πάρει το σουφράν. Μα δε θά το φάει αυτό.

Άγχλια άγάλια ύστερα μ' όρμη χύμηξε το δευτερο σά μεθυμένο. Το παννί του πρώτου σπα- ράζει σα φτερούγα πουλιού. Το τιμόνι τρέμει στα χέρια του Καμένου.

Η βοή της θάλασσας και τ' άνέμου και το μουγγρητό των καΐκιων τους ζώνει, τους μεθάει. Ο Σύμμος γέλασε άγρια: το χέρι του σίδερο στο τι- μόνι: ένα κράχ το μαντεύουν όλοι και κλειούν τα μάτια.

— Βρέ για όνομα του Θεού, λείει ο Καμένος και τραβάει το τιμόνι να του δώσει γιομάτα. Μαζι όμως κι ο Σύμμος. Το διακι έφυγε άπ' τα χέρια του Κα- μένου.

Παγκυριώτες γεμάτος ο μικρός κάμπος με τις έλιές και χώνονταν σαν κύματα στους μάλους, μα καρτερούσαν να πέσει ακόμα ο ήλιος για να βγουν στις βόλτες. Τα καικια δεμένα στη σειρά. Ο μπά- τής τότες άρχισε να φυσάει. Άξαρνα ο Σύμμος στο- χαστηκε πίσω άπ' τα πυκνά σαν καλάμιώνας κα- τάρτια τον Καμένο. Είχε πηδήσει στο καικι του Ζάχου κ' έκανε παννιά. Η Ζάχουνα μέσα και το Λενιό. Σαν κλέφτης, σαν άρπαγας κοιτάζει γύρω κι άλαργεύει. Έδώ φωνές και βοές. Ποιός να τον

καθαρός θεωρητικός, που γι' αυτόν δεν υπάρχει ή αρμονία μεταξύ της σύλληψης και της εκτέλεσης.

Κατόπι ακολουθήσανε τ' άλλα του έργου, που αποτέλεισαν στο τέλος, σύμφωνα με την τελευταία Ρουσσική δημοσίευσή, δέκα τόμους, που περιέχουν ρομάντσα, δηγήματα, δραματικά δοκίμια και κριτικές.

Κανένας ξένος δε διαβάστηκε και δε θαμάστηκε τόσο πολύ στη Γαλλία όσο ο Τουργκένιεφ, που οι Γάλλοι τον θεωρούσαν σχεδόν δικό τους.

Η γλώσσα του στο πρωτότυπο, όπως λένε οι κριτικοί, μιὰ γλώσσα που πρώτος αυτός μεταχειρίστηκε με τόση αξιοπρέπεια κι επλούτισε τόσο, μ'αυθρεπτική όλες τις καλλονές της παρθένας γής, μ'αυ φέρνει όλα τ' αρώματα των σπάνιων ανθών της πατρίδας του και τρέχει ελεύθερη, διάφανη, όμοια με τ'α μεγάλα της Ρουσίας του ποτάμια.

Βλέπουμε με τον λεπτότερον τρόπον την ειρωνεία του γι'α τή ζωή της ρουσσικής αριστοκρατίας, που φτάνει σε σάτυρα στο έργο του. Ο «Καπνός» (1867), όπου περνάει η ζωή ή ψεύτικη των αριστοκρατών στα μπάνια στο εξωτερικό και στα μέρη που περνάνε γι'α διακείδαση.

Το τελευταίο του έργο εΐτανε ή «Παρθένα Γής» (1877), που δημοσιεύτηκε πρώτα γαλλικά στη φημερίδα την παριζιανική «ο Χρόνος» και ύστερα βγήκε σε τόμο ρουσσικό, μ'α βρίσκοντας κανένα εμπόδιο από τή λογοκρισία.

Η τελευταία του επίσκεψη στη Ρουσία εΐτανε στη Μόσκα, όταν πήγε στις γιορτές γι'α τον Πούσκιν, κι' ο κόσμος τον δέχτηκε με συνέπαρμα και οι φοιτητάδες του ξεζέψανε τ' αυμάξια.

Έγραφε αρκετά χρόνια στο Παρίσι, μεταφράζοντας ή ίδιος ή επιβλέποντας τις γαλλικές μεταφράσεις κι' έχοντας φίλους όλους τους διαλεχτούς καλλιτέχνες τον Προσπέρ Μερμέ, τον Άλφονς Ντωντέ και τόν Φλωμπέρ, που αγαπούσε και θαμάζε ξεχωριστά.

Πέθανε στο Μπουζιζιάκ κοντά στο Παρίσι στις 3 του Τρυγητή 1883.

Μιά μέρα πριν πεθάνη έγραψε ένα γράμμα στο φίλο του Τολστόη, μιὰ διαθήκη που τού εΐφινε σαν πατέρας τή φροντίδα γι'α τ'α γράμματα και τόν καλό τής αγαπημένης του πατρίδας. Κι' αφίνοντας τήν ενέργειά του και τήν αγάπη του στα χέρια ενός γίγαντα κοιμήθηκε ήσυχος, ενώ ή πατρίδα του άνοιγε τήν πλατιά και παρθένα άγκαλιά της γι'α να δεχτή τόν ώραίο νεκρό, τή χιονισμένη άγκαλιάαυτής της θα-

μαστής χώρας, που ή μεγάλησ συγγραφείας τήν εκλεινεν δλάκερη μέσα του.

Άφησε άπαρηγόρητους όλους τους πατριώτες του, μ'α περισσότερο κεινούς που τόν γνωρίσανε, που γνωρίσανε τή συμπονια του και βοήθεια γι'α κάθε δυστυχισμένο και που στο ψηλό του κορμί, στα βαθιά του ώραία μάτια και τήν τραχιά φωνή, που σου θύμιζε Ρούσο χωριάτη, έβλεπεσ τον άντρα που ενσάρκωνε τή μεγάλη ρουσσική ψυχή και που στη φωνή του μιλούσε όλη του ή πατρίδα.

Κέρκυρα.

INTA ΓΑΡΤΖΩΝΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΙΟ

Φύσηξε κακός άγέρας
Φύσηξε βοριάς
Κι όλα τ'ανθία συνεπαίρνει
Τής καλοκαιριάς.

Πιό σιγά, βοριά μου, φύσα,
Σέ περικαλώ
Κ' εγώ μήπως τόν κρυφό μου
Χάσω θησαυρό.

Γιατί ανθίζουν κι από μένα
Μέσα στην καρδιά
Τ'α τραγούδια, τ'α λουλούδια,
Μόσκος και χαρά.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

Τι νάν τήν κάνεις τήν γραφή,
Που δέ μιλεί τόν γράμμα;
Σου γράφω με τ'α κλάματα
Κι όλα μου σβιούν τ'α γράμματα.

Άνήξερος κι ανήμπορος
Περνώ στα μάβρα ξένα
Στό νού μου έσένα βάζοντας
Και σένα λογαριάζοντας.

Και με τ'α μάτια σου γιαλού
Τήν άκρη καρφωμένα
Σου στέλνω χαιρετίσματα
Με τού βοριά τ'α κύματα.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

• ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γι'α τήν Ελλάδα αρ. 10.—Γι'α τόν Έξωτε-
ρικό φρ. αρ. 10
20 λεφτά τόν φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κισόκια της Πλατείας Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιόδρομου (Οφθαλμιατρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Ομόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) στα βιβλιοπωλεία «Εστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (δόδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή).

Η συντρομή πληρώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΚΑΠΙΟΣ

γεροντάκος βλέποντας ένα δειλινό στον περπάτο τ'α παιδιά ενός Υπουργού μας, κάτι όμορφα και χαριτωμένα μικράκια που σοβαρά σοβαρά βαδίζανε πλάι της νταντιάς τους, γέρισε κ' εΐπε τού συντρόφου του:

— Νά οι μέλλοντες τ'αυαννοί της πατρίδας μας.

— Τ'α παιδάκια; Και τί έχεις να φοβηθείς απ' αυτά γι'α νάν τ'α λες τ'αυαννοί;

— Έγώ; Τίποτα! Μ'α συλλογιέμαι τ'α καημένα τ'αυαννοάκια μου που θ'α τ'αυαννηθούν αύριο απ' αυτά, καθώς τ'αυαννοιάμαστε σήμερα εμείς απ' τόν πατέρα τους!

Τ'α λόγια τού αγαθού γεροντάκου ήσαν προχτές ή γι'α τού Ράλλη νάν τ'α βεβαιώσει Ο κ. Γι'α, άξιος γι'α τού πατέρα του, σε κάπιο λόγο εκλογικό που βγαλε στους «άγαπητούς συμπολίτες», δέ ντράπηκε να πει μαζί με τόσες άλλες συνηθισμένες φεντιές και τήν πιό

— Μη γι'α τόν Θεό, μ'α επνιζεις.

— Πιό, πιό μαννάκα μου.

— Σκύλλε.

Μ'α πριν ιδούν καλά, τόν καΐκι τού Σύρμου περνούσε από δίπλα τους δίνοντας ήσυχος φόβου. Η πρύμη του βουλιάζει τή θάλασσα και γλιστράει.

— Μ'α παλαβός είσαι, θέλω να ξέρω; θ'αλά μ'ας πνιζεις.

— Όχι άλλο τίποτα, μόνο μ'ας βλέπουν κι απόξω και γελούνε, λέει ή Καμένης.

— Ένας γαμπρός θ'αλά π'αει χαμένος.

— Ένας γαμπρός και... Καλά εμείς!... τόν καΐκι;

— Δεν έχει ανάγκη απ' τόν καΐκι ή γέρο Ζάχος. Έσας σε γλύτωνα.

Άνοιξε κατά τόν πέλαγο τ'α κύματα σηκώνονταν όρθά. Πάνω απ' τόν τραγούδι τους άκούονταν τόν βουητό τού μπάτη. Πιτσιλιζαν σταξίες άπάνω τους βωδιασμένες μ' αράμυρα.

Έφτασε μισοπελαγίς, έβαλε δίπλα τόν τιμόνι. Κίβεται ή δρόμος τού καΐκιού κι άκούεται μόνο ή θάλασσα. Τόν καΐκι πηδάει από πλώρη σε πρύμη καπ'α τόν ούρανό. Έπεσε τόν παννι τενιασμένο. Έβαλαν τόν κουπί, γύρισαν τόν παννι απ' τήν άλλη πάντα φουσκώνει, και πάλι κινούν.

Ο Καμένος έφτασε κι αυτός άνοιχτά. Ο μπάτης άγρίεψε τώρα και τ'α κύματα έχουνται φοβερά. Έφτασε ένα μεγάλο κύμα, σκάζει και χύνεται ως τ'α κατάρτια. Τόν καΐκι σκαμπανεβάζει μ' όρμη και γονατίζει μες τούς μελανούς τάφους. Τ'α μπούνια του παίρνουν θάλασσα. Τόν ποσκίρτισμα τους ραντίζει όλαένα με ψιχάλες σ'α βροχή. Έπεσαν στ' άμπάρι οι γυναΐκες και σκουίζουν.

— Έ καλά θ'α τ'α γυρίσουμε. Τή μπουρίνα λύστε ένας, ποιός θ'α βάλει κουπί;

— Ποιός; έσύ που μ'ας έφερεις.

Σαστίζει ή Καμένης και κοιτάζει πότε τήν πρύμη, πότε τήν πλώρη.

Σιωπή βαστάει πάλι. Μόνον δεν παύει τόν πίφλισμα της θάλασσας. Σκάζουν τ'α κύματα και τινάζουν σα χαιτες τόν άφρό.

— Μ'α επνιζεις! Που'ν ή γέρο Ζάχος να σε ιδεί, θ'α σε σκότωνε.

Μπού... πάλι βουλίζει ή μπάτης άγριος τ'α κύματα χορεύουν.

— Γι'α όνομα Θεού, πνίκαμε.

— Σωπάτε, διάβολος να μ'ας πάρει. Δεν τ'α παίρνει τόν καΐκι.

Τραβάει κουπί με δύναμη ώστε να σπάσει και τρέχει στην κουδέρτα να γυρίσει τόν παννι κοιτάζει

και τόν τιμόνι. Τόν καΐκι δεν μπορεί να γυρίσει κοιτάζει τότε τ'α κύματα μ' άπελπισία ρουτώντα.

— Μπρέ γύρισε, γύρισε να πάμε έξω.

Ο Καμένος βρίζει.

— Καλά, τί κάνω εγώ τόσην ώρα; Να, δεν μπορούμε να τ'α πάρουμε στα όρστα, άν τ'α πάρουμε στα πόντζα καλά είμαστε, άδερή καλό πνιζίμο.

Τελευταία ρουσκωσε τόν παννι και κίνησε τόν καΐκι γι'α τόν λιμάνι.

— Άχ, Λενιώ, έσύ τ'α φταις όλα, λέει ή Καμένης, χαμογελώντας ύστερα απ' τόν φόβο του.

— Τί φταις τόν κορίτσι; ξεπατωμένει έίσ; άνίκανος έσύ.

Τού Σύρμου τόν καΐκι έστρεψε αύτή τή στιγμή μες τόν λιμάνι. Οι δύο στερητές ξεδιπλώνονται κι άπλώνονται να τ' άγκαλιασουν στη γαλήνη τους. Τώρα τανούσαν τ'α παννι τους τ'α πολλά καΐκια κι άνοιγονταν γι'α βόλτες στο πέλαγο. Ο Σύρμος έραξε τόν δικό του και βγήκε έξω νύχτωνε και κινούσαν να φύγουν πλησίασε κατά τή φαμελιά τού Ζάχου.

Η μαννιά τού Λενιού είχε έναν μπόγο να πάρει.

— Στάσου, μαννιά, να σε βοηθήσω.

— Έλα. Στο γάμο σου.

— Έέρεις, αλήθεια, να σε κάνω μαννιά;